

Nakladnik i izdavač

POGLAVARSTVO
OPĆINE LOBOR
www.lobor.hr

49253 Lobor, Trg svete Ane
26

poglavarstvo@lobor.hr

Gavni i odgovorni urednik

ANDRIJA SMETIŠKO
andrija.smetisko@lobor.hr

Suradnici - novinari

DAMIR HUBAK
damir.hubak@lobor.hr

VERICA IVANČIĆ
verica.ivancic@lobor.hr

KSENIJA KUHARIĆ
ksenija.kuharic@lobor.hr

MARIO ADANIĆ
mario.adanic@lobor.hr

ZVONIMIR HUBAK
zvonimir.hubak@lobor.hr

DARKO RAŠKAJ
darko.raskaj@lobor.hr

VLADIMIR MATEJAŠ prof
vladimir.matejas@lobor.hr

Dr KARLO BEZAK
karlo.bezak@lobor.hr

VALERIJA MACAN

BORIS BREŽNJAK

JOSIP HENDIJA

Suradnici – fotografi

IVICA GALUNIĆ
VLADIMIR MATEJAŠ prof
MIROSLAV SMETIŠKO

Priprema i tisak

SLUŽBENI GLASNIK
d.o.o.
Krapina

Poštovani čitatelji, dragi sugrađani!

Izuzetna mi je čast i zadovoljstvo što Vas mogu pozdraviti u prvom broju našeg «Loborskog glasnika - edukativno informativnog lista» kojim si želimo približiti zajedničke probleme, rješenja, uspjehe, neuspjehe, događaje iz prošlosti, sadašnjosti i budućnosti; ukratko sve teme koje nas kroz život prate.

U ostvarivanju tih ciljeva neophodna nam je Vaša pomoć i suradnja. Željeli bismo da kroz objavljene materijale u našem zajedničkom listu svi zajedno doprinosimo zajedničkom cilju, boljitku našeg cjelokupnog okruženja.

Želja nam je da se kroz članke u ovom listu međusobno upoznamo; bilo da se radi o problematici rješavanja komunalne infrastrukture, djelovanju našeg Vatrogasnog društva, uspjesima Kulturno umjetničkog društva, poduhvatima naših lovaca, ribolovaca, napredovanjima naših nogometaša, otkrivanju gdje su se sakrile mažoretkinje, nagrađivanju najljepših okućnica, osvojenim zlatim, srebrnim i brončanim odličjima naših vinara, novoizdanim pjesničkim zbirkama, novim arheološkim nalazima, novim zakonskim i podzakonskim rješenjima, elementarim nepogodama, poduzetničkim poduhvatima naših vrijednih sugrađana.

Ukratko sve što nas okružuje, muči, čini zadovoljnim, nezadovoljnim ili ponosnim trebalo bi predmet pisanja ovog našeg glasnika.

Svi materijali koji će biti objavljeni na stranicama «loborskog glasnika» moći će se naći i na internetskim stranicama; www.lobor.hr, koje smo pokrenuli s istim ciljem. «Loborski glasnik» je zamišljen da u početku izlazi povodom najzačajnijih blagdana: Božića, Uskrsa i «Janinog», a sve ostalo će ovisiti o interesu naših sugrađana.

U nadi da Vam se sviđa ova ideja i da smo u Vama našli bilo zadovoljnog čitatelja, ili još bolje dragog suradnika, u ime izdavačkog tima želim Vam

Blagoslovljene Božićne blagdane, te sretnu i uspješnu Novu 2005. godinu.

Vaš
Andrija Smetiško

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE LOBOR

Cijenjeni čitatelji!

Prije svega moram izraziti svoje veliko zadovoljstvo što Vam se mogu obratiti putem prvog loborskog lista koji će, nadam se, nastaviti redovno izlaziti i informirati Vas o svemu aktualnom, dobrom, a i onom malo manje dobrom što se tiče svih nas mještana Općine Lobor.

Nadam se da većina Vas dobro poznaje strukturu tijela u Općini Lobor, a za sve one koji nisu upoznati, u Općini Lobor djeluju dva tijela i to Općinsko vijeće – zakonodavno tijelo, te Poglavarstvo općine Lobor – izvršno tijelo. Općinsko vijeće Općine Lobor sastoji se od 15 članova. Na prošlim prijevremenim lokalnim izborima mandate za sastav vijeća dobili su: HDZ - 9 mandata, HNS - 3 mandata te HSS - 3 mandata. Kroz ovih 9 mjeseci svoga djelovanja Općinsko vijeće održalo je 6 sjednica. Na tim sjednicama su detaljno razrađene sve točke koje se tiču zakonodavne vlasti kao što je proračun, rebalans proračuna i sl. gdje moram osobito naglasiti da vijeće u ovom sastavu vrlo dobro funkcionira te da su se sve odluke, pa tako i one najvažnije donosile u većini slučajeva jednoglasno. Ovo je vrlo bitno za rad vijeća, jer prisjećajući se prijašnjih godina, vrlo dobro znamo da je bilo puno problema oko donošenja odluka izglasavanja pojedinih pravilnika, dopuna i sl. Ponajprije, moram ovim putem zahvaliti svim vijećnicima na osobito dobroj suradnji i naglasiti da uspjeh i dobar rad vijeća ponajprije treba zahvaliti aktiviranjem mlađih vijećnika koji nisu opterećeni prošlošću tj. ljudi koji prije svega gledaju u budućnost i ono što stoji pred nama. Sve to skupa pridonijelo je i tome da i izvršna vlast profunkcionira na pravi način tj. da se vide rezultati ovog predanog rada.

Još kad pogledamo godinu dana unatrag sjetim se neuspjelih pokušaja oko pregovora da se spriječe prijevremeni izbori jer su rezultati rada koje je postigao bivši saziv vlasti u Općini Lobor bili ispod svih razina. No, pojedini ljudi nisu imali sluha za to pa su tako prijevremeni izbori bili neminovni.

Osvrnuvši se unatrag na ovih 9 mjeseci moramo priznati da su rezultati i te kako vidljivi. Alsfaltiralo se nekoliko dionica, izgradio se dio vodovodne mreže prema Vojnovcu, dobar dio cesta se uredio kanalicama ili postavljanjem odvodnje sa slivnicima, javna rasvjeta postavila se na svim mogućim mjestima gdje su uvjeti to dozvolili, zatim vitalni projekti, koji su bili u izbornom programu, također se privode kraju kao što je prva etapa proširenja ceste s nogostupom prema Petrovoj gori, zatim otkup zemljišta za sportsku dvoranu s time da je u tijeku izrada dokumentacije za ishodenje građevinske dozvole, također tu je i dovršenje mrtvačnice u Petrovoj gori koja je sada u potpunoj funkciji, zatim uređenje doma u d. Vinipotoku (sanitarni čvor sa popratnim sadržajem za potrebe mjesnog odbora donji Vinipotok) s tim da su uz ove akcije išle i paralelno sve ostale akcije redovnog održavanja kao što su: navažanje šljunka na nerazvrstane ceste, uređenje domova kulture uz nabavu potrebnog inventara, pomoć svim udrugama i društvima koje djeluju na području općine Lobor itd.

Zato se sada, poštovani mještani, ovim putem svima Vama zahvaljujem prije svega na podršci za vrijeme izbora, zatim na Vašem strpljenju i razumijevanju, a i pomoći kroz savjete ili kritike koje su nam uvijek dobro došle s Vaše strane. Također Vam hvala na razumijevanju ukoliko neke od Vaših ideja nismo uspjeli ostvariti ali se isto tako nadam da je za to postojao razlog ili će mo ih ispuniti početkom sljedeće godine. Zato Vas ovim putem još jednom pozivam da sve svoje primjedbe, zamolbe, kritike i sl. dostavite u pismenom obliku putem internet adrese ili osobno u naš upravni odijel gdje ćemo ih, nadam se, riješiti na obostrano zadovoljstvo.

I na kraju dragi moji mještani svima skupa, Vašim obiteljima rodbini i prijateljima želim sretne i blagoslovljene Božićne blagdane te uspješnu Novu godinu u ime Općinskog vijeća Općine Lobor i u svoje osobno.

Predsjednik Općinskog vijeća Općine Lobor
Damir Hubak

POVIJESNI I GRADITELJSKI DRAGULJ LOBOR

I pjesnička veličina poput **Antuna Gustava Matoša** bila je svojedobno očarana prirodnim ljepotama koje nudi loborski kraj, koji se nalazi u Hrvatskom zagorju podno južnog dijela prekrasne planine Ivančice (1061 m). Kroz samo mjesto teče potok Reka, koji utječe u rijeku Krapinu. Kao rezultat Matoševih posjeta nastao je i njegov čuveni putopis Oko Lobora, koji je objavljen 1908.g u Hrvatskom pravu. Pretpostavlja se, da je ovdje boravio kao gost književnika **Franje Horvata Kiša**, koji je rođen u Loboru. I on je opisivao običnog čovjeka, a kroz njega i svoju ljubav prema rodnom kraju i Hrvatskoj. U svom književnom djelu «Ženici» kaže:

*Nigdje tako lijepo ne zvoni zvono kao ono naše,
nigdje ne izlazi i zalazi sunce kao ono naše,
a ni mjesec ni zvijezde nisu tako pitomih šara kao kod nas...*

Ljubim stoga sve koji se rađaju pod onom tamo našom zvijezdom...



Nekoliko je **verzija nastanka** same riječi Lobor: Sve postojeće teze oko etimologije te riječi potaknule su u konačnici i mene da malo razmislim o toj dilemi. Tako sam došao do svoje vlastite verzije. Proučavajući glasovne promjene i moguće transformacije pojedinih glasova tijekom prošlosti, otkrio sam riječ **labar** (lat.**labarum** ili grč.**labaron**). Kakvo je značenje te riječi i kako se može povezati sa Loborom?

- labar je u prošlom vremenu označavao crkvenu zastavu (za nošenje u procesijama) od skupocjenog materijala sa slikom raspela ili nekog sveca, te početnim slovima imena Isusa Krista. Taj barjak je na neki način simbolizirao kršćanstvo, tj. mjesto na kojem su se obavljali kršćanski crkveni obredi. Ova činjenica se savršeno uklapa u mozaik verzije, da su na području svetišta MBG u 9.stoljeću vršena pokrštavanja poganskih Hrvata koji su ovdje živjeli. Tijekom vremena je vokal A transformiran u O, te je tako nastao i današnji naziv Lobor.

- drugo značenje riječi labar je vrsta ptice grabljivice, kao što je u današnje vrijeme npr. jastreb. Možda je u prošlosti na ovom području obitavala nekakva specifična vrsta velikih ptica, po kojima je onda i mjesto dobilo ime?

- i nekadašnji loborski župnik Josip Kotarski imao je svoju tezu. Po njemu je naziv Lobor nastao od latinske riječi **labor** (**rad, djelo**), tj. **laboratorium** (=radionica). Naime, ovdje su još stari Rimljani prolazili i popravljali oružje i ostale naprave, te imali svoje radionice i kamenolome.

- Prilikom razgovora s mr. Krešimirom Filipecom, saznao sam još jednu verziju. Po njemu je riječ Lobor nastala od latinske riječi **alba** (=bijel). Naime, podno svetišta Majke Božje Gorske tj. u Zazidju vidljive su stijene koje su (naravno) bijele boje, pa je po njima Lobor dobio naziv. Osim Lobora, po toj su verziji ime dobili i gradovi Labin, Belec i Gradinovec.

Ovo područje podno Ivančice ima i svoju bogatu, ali nažalost još nedovoljno istraženu prošlost. U prilog tome govori i rimski **nadgrobni spomenik Marca Cocceja Superiana**, koji je 1857.g. pronađen na području današnjeg školskog igrališta. Prikazana je majka i njena dva pokojna sina vojnika iz kraja 2. ili početka 3. stoljeća. Ovaj nalaz svjedoči o negdašnjem prisustvu starih Rimljana u ovom kraju. Također su iskopani i kamena sjekira, te malj iz ranog neolitika. Neki od tih eksponata su danas izloženi u atriju Arheološkog muzeja u Zagrebu.

Na jednom brijegu duboko u gorju iznad današnjeg mjesta Lobor, i danas se nalaze tragovi **srednjovjekovnog Lobor-grada**. Taj je burg bio najmanji od svih zagorskih burgova i dobro sakriven. Prvi puta se službeno spominje 1259. kao **Castrum Lobor**. Ovdje su redom obitavale povijesne veličine od Tome Crnog Loborskog (Thomasa Nigera), grofova Celjskih, Ivana Korvina, pa u konačnici sve do grofovske obitelji Keglević. Petar Keglević ga krajem 16. i početkom 17. stoljeća napušta i seli u dvorac Lobor, koji i danas još uvijek isijava svu ljepotu prošlog baroknog vremena.

To je jedan od najvrednijih zagorskih dvoraca. Građen je i dograđivan od 17.st. pa sve do 19.st., te tada predstavlja i glavno središte obitelji Keglević.

Lobor krasi i brojne kapele i crkve, a najznačajnije je **svetište Majke Božje Gorske**. Ova crkva vidljiva je već iz daljine, budući da se nalazi na prozračnoj visoravni. To je kasnogotička građevina koja je sačuvala svoj početni izgled, a sama unutrašnjost kapele pripada razdoblju kasnog baroka.

U unutrašnjosti svetišta štuje se čudotvorni Gospin kip iz 15.st., koji prikazuje Bogorodicu s djetetom u naručju. Nalazi se u središtu krasnog baroknog oltara novijeg vremena.



Crkvu obavija i cintor s arkadama otvorenima prema kapeli, koji je dovršen 1786.g. S unutarne strane cintora načinjene su i značajne slike prema brojnim čudesima Majke Božje Gorske. Danas su te slike prekrivene novima, koje je 1987. izradio Želimir Drakulić. Naziv «gorska» crkva je dobila po lijepome brežuljku na kojem se nalazi.



Sa svojom prekrasnom okolinom i svojim vidikovcem ubraja se među najljepša mjesta Hrvatskog zagorja. Nigdje nije točno zapisano kada je sagrađena, a procjenjuje se da datira iz 14.st. Prvi put se službeno spominje u zapisniku kanonske vizitacije 1639., ali je nesumnjivo puno starija. Jedna od najzanimljivijih činjenica jest, da je u ovoj kapeli pronađen starohrvatski pleter iz 1076. godine sa

natpisom SVMME. On predstavlja najsjeverniji takav nalaz u hrvatskim krajevima. Dio pletera danas je ugrađen ispod propovjedaonice, dok se drugi dio nalazi u atriju **Arheološkog muzeja u Zagrebu**.

Mladi zagorski pjesnik Darko Raškaj, također inspiriran crkvom MBG, napisao je prigodnu pjesmu:

Na Goure

*Buožja Majčica Guorska
na loborske pečinjekak golubica mira
z goure
je doletela.*

*K Nje nas saki rade ide
Ona nam srce grije
dek nosiju teške nas noge
i k Goure nas s kamena na kamen
k majčinskem nosiju srcu.*

*Pri Majčice svoje bouš Guorske
tegabe svoje povedal
da Ona ti dušu olakša
kak tič bouš dime odletel
i blagoslov i mir donesel.*

Iznimno mi je drago, što se ovdje (kod Majke Božje Gorske) kontinuirano već nekoliko posljednjih godina provode arheološka istraživanja, koja su dovela do vrlo zanimljivih otkrića.

Pronađeni su temelji **najstarije crkve sagrađene za Hrvate**, koja je najvjerojatnije sagrađena u 9. stoljeću. Tome u prilog govori i stara usmena predaja, koja i danas živi u pučanstvu. Tamo se također tvrdi da je crkva sagrađena od materijala starije crkve i samostana koji su postojali na tom mjestu. Ovu tezu učvršćuju i naknadno iskopani kameni ulomci s pleternom ornamentikom. Na jednom ulomku nalaze se inicijali (...)O(?)SVAS(an)C(t)A M(aria), koji najvjerojatnije predstavljaju kraticu zaštitnice svetišta SVETE MARIJE.

Više o Loboru i svemu oko njega možete saznati i na Internetu, na web adresi **www.lobor.netfirms.com**. Ipak, nadam se da Vaša posjeta loborskom kraju neće ostati samo na ovakvoj virtualnoj razini. I kao što nam je Matoš svojedobno poručio u svom putopisu Oko Lobora, tako i ja kažem:

*Zbogom, Lobore,
stari, plemeniti, nesrećni Lobore!*

Vladimir Matejaš prof

OSNOVNA ŠKOLA – LOBOR



Na južnim brežuljcima Ivančice smješteno je staro zagorsko selo Lobor. Spominje se još 1257. godine, a ime je vjerojatno dobilo po latinskoj riječi LABOR što znači raditi. Život je oduvijek ovdje bio težak, plodne zemlje malo, a gladnih ustiju mnogo.

Plemićke obitelji koje su živjele na području loborske župe dale se podučavati svoju djecu privatno, što znači da nije bilo škole.

1834. godine župljani su na trgu sagradili drveni stan tadašnjem orguljašu **Petru Šemberu** koji je prvi počeo u svom stanu javno podučavati djecu bolje stojećih obitelji.

1842. godine **Petar Šember** imenovan je za podučitelja.

1850. godine javlja se potreba za novom školom koja je sagrađena troškom cijele župe, a otvorena je 1858. godine. U sklopu škole bio je i stan za učitelja. Prvi učitelj na toj školi bio je **Mijo Govedić**, također orguljaš.

U vremenu do prvog svjetskog rata bilo je mnogo učenika za školu, no nisu je svi pogadali i to iz više razloga: siromaštvo, nepismenost roditelja, zaostalost te udaljenost djece od škole.

Školske godine 1912/13. otvorena je škola u Peršavesi za naselja Peršaves, Vukanci, Delkovec i Velika.

Dolazi razdoblje prvog svjetskog rata 1914-1918 kada je nastava nekoliko puta bila prekinuta. Djeca su zajedno sa svojim učiteljima skupljala lišće kupina za čaj, kovine, a žene koje su znale plele su kape, rukavice i veste za vojnike. Šegrtska škola i opetovnica bile su ukinute. Rat se bližio kraju i u Zagrebu su se sastali predstavnici južnoslavenskih naroda koji su bili pod austrougarskom upravom te su osnovali Narodno vijeće Slovenaca, Hrvata i Srba

nakon kojeg slijedi 1. prosinca 1918. ujedinjenje Srba, Hrvata i Slovenaca u novu državu pod dinastijom Karađorđevića. Zbog čestih prekida nastave, zbog širenja zaraznih bolesti (ospice, mums, griža. 1. listopada 1930 učenici su se preselili u novu školu koja još i danas postoji. Do 1933. u školi Lobor postoje 4 razreda, a te godine zbog porasta broja djece i savjesnijeg slanja djece od strane roditelja u škol, uvode se još dva. Pred početak II svjetskog rata otvara se škola u Starom Golubovcu.

1941-1945 su ratne godine. Rat je i tu oko škole. Nastava je, zbog ratnih strahota, bila više puta prekinuta. Popriličan broj učenika napušta školu jer njihovi roditelji odlaze na kolonizaciju u Slavoniju. Od početka rada škole Lobor nastava je počinjala zazivom Duha Svetoga i mise na početku školske godine, te Misom zahvale na kraju školske godine, no 1945 prestaje rat i nastaje ideološki preokret. Djeca u školi rade u duhu NOP-a. Na zidovima su zidne novine, parole. Svi učenici učlanjeni su u Pionirsku organizaciju, a velik broj u Organizaciju Crvenog križa. Učitelji, kojih je malo, rade na opismenjavanju seoskog stanovništva, formira se mješoviti pjevački zbor, dobrovoljnim radom svih mještana počinje gradnja Zadrugnog doma, jednog od najvećih u tadašnjem kotaru Zlatar.

Školske godine 1951./52. učenici zajedno sa svojim učiteljima odlaze na ekskurziju na more. Rad u školi odvija se po planu i programu. U program škole uvodi se njemački jezik kao obvezni predmet, slobodne aktivnosti, dopunska, a nešto kasnije i dodatna nastava što znatno doprinosi povećanju nivoa znanja. Od 1960. uvodi se proslava Dana škole i to prvu nedjelju u mjesecu lipnju.

NOO Zlatar 1961. otkupljuje zemljište preko potoka sa gospodarskom i stambenom zgradom i poklanja ga školi. Na zemljištu se izgradilo školsko igralište, a zgrade su korištene za školsku radionicu i kuhinju. Njemački jezik je zamijenjen ruskim jezikom, a na izričit zahtjev roditelja ponovno se u školu Lobor uvodi njemački jezik školske godine 66/67.

U školi se tada osjeća pomanjkanje prostora i kadrova koji se ne mogu dobiti jer nema stanova za prosvjetne djelatnike. Za te potrebe uvodi se samodoprinos od 2% na vrijeme od 3 godine. Odluku o uvođenju samodoprinosu nisu donijeli jedino stanovnici Belca. Od tih sredstava napravljeno je južno krilo sadašnje zgrade i pet stanova za prosvjetne djelatnike.

5. ožujka. 1970. škole u Zlataru i Loboru integrirane su u jedinstvenu školu *Ante Kovačić*, Zlatar.

Za razvitak mjesta značajna je i 1971. jer je asfaltirana cesta Lobor-Zlatar, a time je mjesto Lobor povezano asfaltom i sa Zagrebom.

Prelistavajući Spomenicu škole nailazimo na vrlo značajnu 1976. godinu kada je uspostavljeno prijateljstvo s bratskom školom S.S. Kranjčevića iz Zagreba i asfaltirano školsko igralište, a kod Cukovca je napravljeno mjesno nogometno igralište. Školske godine 1984/85 počinje adaptacija Školskog prostora u starom dijelu zgrade koji je pušten u rad za Dan škole 85/86. godine u listopadu.

Što više vremenski odmičemo to se broj učenika smanjuje, a time i broj nastavnog osoblja. Veliku pažnju škola je u svom radu posvetila i odgoju djece za žiot i rad na selu.. Danas se s pravom starije

generacije učenika prisjećaju svojih školskih dana kada su pošumljavali brdo Rajec iznad Lobora, mjesto uz cestu prema Starom Golubovcu, Lipje i Debovinu. Učenici su učili cjepiti voćke i vinovu lozu. Na školskom vrtu zasijana je po prvi puta talijanska sorta pšenice San pastore- i to uzorno. Sve to naučili su ih njihovi učitelji.

Ukoliko bismo željeli posebno istaknuti nekog učitelja koji je ostao kao legenda u narodu, svakako bi to mjesto pripalo ravnatelju i učitelju **Đuri Mužjaku** koji je tu službovao oko 30 godina, a na svoj izričit zahtjev pokopan je u Loboru kada su mu mještani iz bliže i daljnje okolica odali počast. Društva koja danas djeluju spominju se Ivana Jurekovića i Stjepana Martinuša.

Ova škola je u okviru naprednih grupa postizala dobre rezultate. Učenici su u nekoliko navrata bili prvi na natjecanjima u Općini, a sudjelovali smo i na državnim natjecanjima i smotrama. Športska natjecanja redovito se održavaju i tu postižemo zapažene rezultate.Škola raspolaže s prostorom koji nije uvijek najadekvatniji i potrebno bi bilo mnogo ulaganja da bi bio funkcionalan.

Ova škola dala je i poznata imena društvenog života: pisca hrvatske moderne **Franju Horvata Kiša**, dr **Franju Gregurića**, dr. **Karla Bezaka** i mr. **Stjepana Adanića**. Osim ovih kroz školu je prošlo mnogo generacija čiji su pripadnici danas liječnici, inženjeri, vrsni zanatlije, radnici i svaki je na svoj način doživio đačko doba jer *od kolijevke pa do groba najljepše je đačko doba*.



ODRŽIV RAST I RAZVOJ OPĆINE LOBOR

Dragi čitatelji, drago mi je da Vas mogu pozdraviti u prvim loborskim novinama kao najmlađi (ali, nadam se, ne i zato manje vrijedan) član Općinskog Poglavarstva nekad i sad!

Na prvoj konstituirajućoj sjednici Općinskog Poglavarstva održanoj 13. ožujka 2004. god., izabrano je novo Poglavarstvo Općine Lobor nakon održanih izvanrednih izbora na kojima je s velikom većinom pobijedila sadašnja vlast, porazivši tako opozicijsku koaliciju.

Radi što veće učinkovitosti, svaki od pet članova Poglavarstva zadužen je za određeno područje djelatnosti. Tako je i moje primarno područje djelovanja: pravna pitanja, komunalna djelatnost, mjesna samouprava i odnosi s javnošću. Bitno je, pa ću napomenuti, da je Poglavarstvo sastavljeno od stručnih osoba mlađe životne dobi, čiji bi entuzijazam i dobre ideje trebali «pokrenuti» našu Općinu u novo doba.

Svima nam je poznato da je naša država u lipnju postala službeni kandidat za novu članicu Europske Unije i da se aktivno priprema za punopravno članstvo, a kako se središnja država ne može odvojiti od lokalne samouprave, jer poznato je načelo međunarodnog javnog prava da državu čini narod i teritorij, tj. državu čine lokalne jedinice i njihovo stanovništvo, jasno je da je i Općina Lobor, kao dio te države, u pripremanju za taj veliki događaj.

Sada ću Vas ukratko upoznati sa dijelom aktivnosti u našoj Općini iz svojeg djelokruga, a nakon toga ću iznijeti viziju o održivom razvoju Općine Lobor.

Odnedavno je naša Općina dobila status brdsko-planinskog područja, a najočitija posljedica te činjenice jest povećanje proračuna.

Jedan od najvećih projekata je priprema i izgradnja športske dvorane u našoj Općini. U tu svrhu riješavaju se imovinsko-pravni odnosi, tj. izvršen je otkup zemljišta i izrađena je projektna dokumentacija.

Nadalje, asfaltirano je i sanirano veći broj lokalnih cesta, a ujedno je i djelomično sanirana ŽC 2128 do spoja sa državnom cestom D-29. Naime, ta je cesta proširena na kritičnim točkama i izgrađeni su nogostupi.

Ujedno je i nastavljena daljnja izgradnja nove vodovodne infrastrukture, prošireno je groblje u Loboru i uređene su mrtvačnice, te su izvršeni još mnogi drugi investicijski radovi

Prvi put u našoj Općini, kao mjera pronatalitetne politike, darivana su novorođenčad rođena u prvoj polovici 2004. god., na svečanoj sjednici održanoj 26. srpnja 2004. god. povodom obilježavanja Dana Općine Lobor. Ta praksa nastavit će se i ubuduće.

Također, Općina Lobor odlučila je stipendirati svoje učenike i studente, kao mjeru u službi razvoja obrazovanja.

Mogla bih još dugo nabrajati nove projekte i aktivnosti ove vlasti, ali ću se zaustaviti ovdje, ne želeći umanjiti Vašu pažnju. Naposljedku, smatram da djela govore više od riječi!

Vjerujem da će se naša Općina u budućnosti još brže i intenzivnije razvijati i tako postati od jedne od najsiromašnijih i najnerazvijenijih u našoj Županiji, jedna od «najboljih».

Smatram da je ključ napretka u Republici Hrvatskoj, u lokalnim jedinicama, pa time i u našoj Općini – uravnotežen regionalni razvoj. U svakoj se lokalnoj jedinici moraju prepoznati njezine potrebe i mogućnosti i u tom pravcu usmjeriti aktivnosti. Ne smiju se zapostavljati neke jedinice, a druge favorizirati, već taj razvoj treba biti ravnomjeran i uravnotežen. I sama Europska Unija počiva na tom načelu. Stoga i mi u Općini Lobor nastojimo provesti tu ideju u djelo, tako da jednako razvijamo sve naše dijelove Općine.

Moramo imati i na umu da će nam s početkom pregovora Republike Hrvatske za punopravno članstvo u Europskoj Uniji biti dostupne nove količine novčanih sredstava iz predpristupnih fondova Europske Unije, kojih će dio dobiti i jedinice lokalne i regionalne samouprave, i time, nadam se, unaprijediti svoj razvoj.

Primjereno našim uvjetima, tj. zbog nedostatka akumulacije velikog i specijaliziranog broja radno-sposobnog stanovništva koje je potrebno za masovnu industriju, u našoj regiji trebala bi se poticati proizvodnja razvojem malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva, što nam je već i tradicija.

Takav razvoj podržat će i naša Općina subvencioniranjem takvih djelatnosti.

Na kraju, da zaključim, ova općinska vlast je u nepunu godinu dana svojeg rada pokazala da želi i može doprinijeti boljitku svojih sugrađana, a posredno i cijeloj državi, te da će i ubuduće to činiti!

Ksenija Kuharić

DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO – LOBOR

Dobrovoljno vatrogasno društvo Lobor, dobrovoljna je, humanitarna, stručna i nestranačka udruga od posebnog interesa za RH u pogledu zaštite od požara (citat čl. 1 Statuta DVD-a Lobor).

Društvo je osnovano 1923. godine sa ciljem promicanja dobrovoljnog vatrogastva i unapređenja zaštite od požara na području Općine Lobor i šire.

Kroz osam desetljeća rada Društvo bilježi vrlo zapažene rezultate na području protupožarnog djelovanja, na području nabave opreme, počev od prve štrcaljke na ručni pogon preko motorne pumpe "Savica" i "Sora" do suvremenog navalnog vozila. Sve ovo vrijeme Društvo prati i aktivno sudjeluje u društvenom i kulturnom životu Općine Lobor, širem prostoru RH kao i van granica bivše i sadašnje države, poglavito u glazbenoj kulturi koja bilježi 100-godišnju tradiciju na ovim prostorima.

U ljudskom potencijalu raste broj članova od osnivačkih 5 članova do dosadašnjih 160 uključujući i sekciju Puhačkog orkestra koji sa svojih 25 članova sačinjava cjelinu od 160 članova DVD-a Lobor.

Unutarnja organizacija i rad Dobrovoljnog vatrogasnog društva i zadaci članova Društva reguliraju se Statutom Društva, kojeg su članovi i djelatnici DVD-a i njihovih postrojbi dužni poznavati, primjeniti i pridržavati se.

Svako DVD-o kao i naše (DVD Lobor) ima podjeljeno svoje članstvo po kategorijama u kojima svaki član DVD-a Lobor djeluje prema svojim sposobnostima i mogućnostima.

Kategorije imaju svoje dužnosti i obaveze koje član DVD-a i sekcije u DVD-u koji se nađe u jednoj od njih, dužan poštivati i izvršavati kroz godinu ili godine članstva u Društvu (DVD-u).

Društvo kroz godinu kontinuirano sprovodi niz aktivnosti određenih kroz Program rada Društva.

U tekućoj godini aktivnosti Društva započela je sa preventivnim djelovanjem prema stanovništvu u obliku upozoravajućih letaka, gdje se upozorava stanovništvo na požarne opasnosti u mjestu boravka i oko njega.

Postrojba vježba za odlazak na takmičenje u Varaždin. Bilježimo 8 intervencija gašenja požara (dimnjak, gospodarski objekt, požar na otvorenom).

Izvršena su 22 liječnička pregleda članova DVD-a. U skladu sa Zakonom o vatrogastvu i dotoku financijskih sredstava nabavljena je i još se nabavlja potrebna oprema za središnje Društvo, sa čime smo zadovoljili i inspekciju kod redovne kontrole u našem Društvu 10.11.2004.

Društvo se jednim djelom financira iz proračuna Općine po Zakonu o vatrogastvu što je ove godine konačno počelo funkcionirati na obostrano zadovoljstvo.

Društvo je tokom godine uveličalo svojom nazočnošću proslave 130. godina rada DVD-a Velika iz Velike kraj Požege, 55 godina DVD-a Bakar iz Bakra i DVD Novi Vinodolski te na godišnjim skupštinama susjednih nam DVD-a, DVD-a Zlatar, Zlatar Bistrica, Konjščina i Mače. Prisutni smo bili na dvije Koordinacije "Zeleno – plave magistrale" u 9. i 10. mjesecu ove godine, a domaćin je bio VZ Bakar i Kostrena i DVD – Bakar.

Tom prilikom dodjeljena su priznanja članovima našeg Društva za uspješan rad koordinacije koja sa svojih 6 DVD-a i 1 VZ Bakra i Kostrene pokriva 20% Hrvatskog vatrogastva (20% Hrvatske).

Priznanja su primili Dr. Franjo Gregurić i gosp. Mladen Crnković kao osnivači – idejni začetnici koordinacije, dugogodišnji tajnik DVD-a Lobor pokojni Ivan Jureković kao potpisnik i stalni suradnik koordinacije, te gosp. Božidar Ivančić tadašnji predsjednik DVD-a Lobor i redovni učesnik u radu Koordinacije. Troškove za priznanja preuzela je VZ Bakra i Kostrene na čelu sa predsjednikom VZ gosp. Antom Milkovićem.

DVD Lobor i DVD Mače organiziraju vatrogasni tečaj za ispitane vatrogasce i dočasnike. Tečaj se održava u Maču, a sa radom je započeo 20.11.2004. i trajat će do 23.01.2005. godine. Iz DVD-a Lobor tečaj polazi 20 članova u dvije kategorije zvanja.

Tijekom godine sekcija P.O. DVD-a Lobor aktivno sudjeluje u kulturnom životu Općine, Županije, Republike (Države) gdje sa svojim nastupima promoviraju i prenose tradiciju ovog kraja, sviraju na limenim instrumentima. Nastupali su na skupu HDZ-a, godišnjoj skupštini Društva, Loborskom fašniku, za Florijanovo "Dan vatrogastva", na 20. Republičkoj smotri Puhačko vatrogasnih glazbi u Mariji Bistrici, na 7. smotri P.O. u Hruševcu Kupljenskom, 170 godina organiziranog školstva u Loboru, za Dan Općine i na crkvenim manifestacijama tokom godine.

U Mariji Bistrici predvodili su P.O. i vatrogasce VZ KZZ. Za kraj tekuće godine pripremaju Novogodišnji koncert za pučanstvo Općine i Županije u vjerskom hramu Općine u Crkvi sv. Ane u Loboru. 2004. godina za DVD-a Lobor (najcrnja godina) – bit će crno obilježena, napustilo nas je, preselilo se iz naše sredine u vječni mir 9 vrijednih i relativno mladih članova Društva, što predstavlja veliki i nenadoknadivi gubitak za širu Društvenu zajednicu.

Josip Hendija

BOŽIĆ U DOMU LOBOR-GRAD

Božić na vratima, Božić u srcima – malih i velikih, mladih i starih, zdravih i bolesnih ...

Vrijeme neumitno leti. Svaka nova godina počne tiho i neprimjetno, nižu se dani, mjeseci, mijenjaju godišnja doba i začas nam se vraća hladna i spokojna zima. često puta niti ne primjećujemo da smo prevalili još jedan krug od Božića do Božića, od jedne Nove godine no druge.



Božić i Nova godina u našem Domu imaju posebno značenje. Njih ne obilježavamo samo tih dana, za njih se pripremamo tijekom cijelog prosinca.

Prosinac je mjesec kada se iz zelenila parkova i vrtova našeg Doma vraćamo pod krov ove velike kuće, da bismo se smjestili i toplo, još više međusobno družili i dočekali sve drage goste koji nas krajem godine pohode.



Smjenjuju se ovih dana posjete djelatnika Centara za socijalnu skrb, priredbe dragih nam gostiju – učenika Osnovne škole « Franjo Horvat Kiš » iz Lobora, koji nam donose ugođaj Svetog Nikole, dječice iz dječjeg vrtića « Uzdаница » iz Zlatara, učenika osnovne i srednje škole Zlatar, priredbe umirovljenika iz Peščenice, Svetog Ivana Zeline, Svetog Križa Začretja, Bedekovčine, ... Svakako će nam opet doći i članice Hrvatske udruge medicinskih sestara iz Zagreba, da toplim riječima i poklonima za korisnike, pruže dio tople, obiteljske, blagdanske atmosfere koja krase svaki dom, posjetiti će nas svećenici našeg dekanata, da bi ispovjedili korisnike i donijeli im duhovni mir pred nadolazeće blagdane.



U ovom nabranjanju ne možemo se sjetiti svih drugih dragih ljudi koji će posjetom, toplom riječju i

skromnim darom pomoći da se oni, koji su zbog starosti i bolesni odvojeni od svojih najbližih, osjećaju ljepše i ugodnije u svečano vrijeme najvećih vjerskih i obiteljskih blagdana u godini.

Jeste li posjetili Dom Lobor-grad ovih dana? Ukoliko niste, znajte da se kao i u svim drugim domovima uvelike spremamo za nadolazeće praznike. Nema drvca u našem parku ni zajedničke prostorije, u kojoj već ne svijetle lampice i zvjezdice, sobe naših korisnika već su ukrašene božićnim i novogodišnjim ukrasima, razglasom se vrte svete pjesme, korisnici se i sami skupljaju i pjevaju malom Isusu koji će nam se opet roditi.

Probe zbora i recitatorske grupe najavljuju priredbu za Božić i Novu 2005., pišu se posljednje pjesme, sastavci, crtaju slike za novi broj domskog lista «Naš dom». I svi pitaju – kako ćemo ove godine dočekati Božić, kako Novu godinu? Hoćemo li bdjeti, tko će biti s nama, što ćemo raditi, čime se počastiti?



A sve ćemo to, kao i uvijek, dogovoriti i pripremiti, a oni od nas djelatnika, koji će tih dana i noći bdjeti nad zdravljem i sigurnosti korisnika, pokušati će zamijeniti njihove najbliže. Odlazeći na posao u Lobor-grad, propustiti će doček sa svojom obitelji, ali će ipak te svete blagdane dočekati u drugoj obitelji – jednoj od najvećih u ovoj zemlji – velikoj obitelji Doma Lobor-grad!

I kad otkučaju ponoći - kad nam se opet rodi mali Isus i opet nam dođe Nova 2005. godina, u Lobor-gradu će kucati jedno veliko zajedničko srce, srce onih kojima je to jedini dom i onih koji im ga takvim, toplim i čovjeka dostojnim, nastoje i učiniti...



Boris Brežnjak

Marija okuplja više od tisućljeća



Kip Majke Božje Gorske privlači pozornost vjernika i poznavatelja kulturne baštine

Na jednom od brežuljaka ispod Ivančice u Hrvatskom zagorju, smjestilo se marijansko svetište Majke Božje Gorske, već stoljećima odredište mnogih hodočasnika. Iz mjesta Lobor, za pola sata hoda - strmi put s jedne i cesta s druge strane brijega vodi prema Majci Božjoj Gorskoj, okruženoj mnoštvom zelenila zagorskih šuma, a tik do nje - tek još pokoja kuća s pokojim ljubiteljem mira i prirode. Samo mjesto pravi je raj za odmor duše, tim više što je u njemu Marijino svetište u kojemu brojni hodočasnici tiho šapuću svoje potrebe, molitve i zavjete te nalaze utjehu i uslišanje u svojim potrebama.

Svetište u Loboru pohodio je 1999. i nadbiskup Bozanić

Trajna obnova svetišta

Svetište je na području župe Lobor i pod budnom brigom župnika Ivana Hrastovića, koji je u posljednjih 9 godina, koliko je na toj župi, vidno unaprijedio očuvanje i obnovu samoga svetišta - uz koje, i uz župnu crkvu - na brizi ima još pet kapela. To je drevna jednobrodna crkva s poligonalnim završetkom svetišta i sakristijom. Okružena je cintorom koji je otvoren arkadama prema svetištu. Nema sigurnih podataka o vremenu izgradnje crkve, a najnovija otkrića upućuju na postojanje marijanskoga svetišta već u 9. stoljeću. Jedna predaja kaže da su crkvu na tom mjestu izgradili templari, dok su stanovali u nedalekoj srednjovjekovnoj tvrđavi Oštrc - danas u ruševinama, gdje su zbrinjavali umorne putnike pružajući im duhovnu i

tjelesnu okrepu. Iako se svetište prvi put spominje tek u zapisniku kanonske vizitacije iz 1639. g., na temelju arhitektonske strukture same današnje crkve, te na temelju dijelom još vidljivih freski, može se pretpostaviti da se radi o kasnogotičkoj građevini iz 14. stoljeća ili s početka 15. stoljeća. Tijekom 18. stoljeća porušeno je prvobitno predvorje pred glavnim ulazom, nadograđene su dvije kapele s dvije strane glavnoga ulaza u crkvu, postavljeno je novo krovništvo, izgrađen je novi zvonik, a sami zidovi više su puta ožbukani, tako da se još i danas na mjestima može vidjeti ispod žbuke obojana podloga. U istom stoljeću izgrađen je i cintor oko cijele crkve, a stanovnici Lobora izgradili su ispod cintora veliku grobnicu koja je 1861. g. zatvorena, dok su u samoj crkvi postojale dvije grobnice bogatijih vjernika. U drugoj polovici 17. stoljeća izrađen je bogati oltarni retabl u baroknom stilu i propovjedaonica koja je naknadno zamijenjena novom. Posljednjih je godina, uz brojne manje radove obnovljeno i krovništvo, restauriran čudotvorni kip Majke Božje Gorske, obnovljene su i elektrificirane orgulje, restaurirane su i oltarne slike s dva pomoćna oltara, a sada je u restauratorskim radovima i propovjedaonica.

Hodočasničko odredište staro dvanaest stoljeća

Marijansko svetište sagrađeno na brežuljku govori o davno prisutnoj težnji vjernika da duhovno iskustvo i simbolički prikažu vidljivim: crkvom kao mjestom susreta s Bogom. To iskustvo vjernika odgovara hodu hodočasnika koji se penje na brdo. Put hodočasnika kamenit je i tvrd, kao i život svakoga čovjeka, a na

kraju hoda njegova života očekuje ga susret s Bogom, kao i na vrhu brda u samom svetištu. Na brdu, bliže nebu, bliže Bogu, daleko od ljudske svakidašnjice koja ostaje u dolini.

Ima nešto posebno, neizrecivo, što privlači vjernike na hodočašće u to najstarije marijansko svetište sjeverne Hrvatske, nešto što razumu ostaje skriveno, a dokučivo je jedino vjerom i srcem vjernika. Svake godine, prva misa pri Majci Božjoj Gorskoj je na sam Uskrs, kad se sav domaći svijet okupi pod prvim proljetnim suncem kod svoje nebeske Majke. Proštenja započinju iza Uskrsa, tzv. Veljaničkim proštenjem u nedjelju po Bijeloj nedjelji, a nastavljaju se na Presveto Trojstvo, zatim slijedi Petrovsko proštenje na prvu subotu i nedjelju po Svetom Petru i Pavlu, Velikomešno na svetkovinu Uznesenja Marijina i Malomešno 7. i 8. rujna kao najveće proštenje, te na zahvalnicu, odnosno posljednju nedjelju u listopadu. Tako je loborski župnik Josip Kotarski već 1888. u župnoj *Spomenici* naveo 63 župe koje su hodočastile Majci Božjoj Gorskoj. Te župe i danas redovito hodočaste u to svetište, a među njima su, uz župe današnje Zagrebačke nadbiskupije i Varaždinske biskupije, i župe iz Mađarska i Štajerske.

Svjedočanstva čudesnih uslišanja

Svake godine najrevniji hodočasnici svoj zavjetni hodočasnički put obavljaju pješačeći kroz šume Ivančice jer, kažu, tuda je kraći i mirniji put. Stari pričaju kako su nekada pješice u subotu dolazili na prvi dan proštenja, i nakon ispovijedi i misnoga slavlja noć prespavali u svetištu do sutrašnjega nedjeljnog svečanog misnog slavlja, pa bi tek u nedjeljno popodne krenuli svojoj kući. Ni mladi nisu zaboravili taj način hodočašćenja, nerijetko se odluče na taj put, a onda ih loborski župnik u svetištu pozdravi toplom dobrodošlicom. Uz svoje »zavjetno tielce« vjernici izmole zagovor na koljenima ili hodajući oko oltara i pjevajući »Umnoži našu vjeru, učvrsti ufanje, povrati mila Majčice sve izgubljene«.

O čudotvornosti kipa Majke Božje Gorske u svetištu, svjedoče zavjetne slike izrađene na temelju zapisa čudesnih uslišanja što su ih bilježili loborski župnici. Ta je knjiga danas nažalost izgubljena, a njom se služio redovnik pavlin Hilarion Gasparotti, pišući u svom djelu »Czvet szveteħ« iz 1756. o Majci Božjoj Gorskoj i njenim čudesnim uslišanjima. Zabilježena su brojna čudesna ozdravljenja: od sljepila, od zmijina smrtonosna ugriza, od kuge i uzetosti. Zabilježen je i povratak u život, a sve na zaziv za pomoć Majci Božjoj Gorskoj. Ti su zapisi tek neka od živih svjedočanstava vjere i pobožnosti vjernika toga kraja prema Nebeskoj Majci, njene blizine prema vjernicima koji je na poseban način slave kao svoju zagovornicu. Svjedočanstva čudesnih uslišanja nastavljaju se i danas po zidovima crkve, iako mnogi

ljudi danas često zbog sljepila kraj zdravih očiju, ne prepoznaju čudo ni kad su mu svjedoci. Kako su prikazi uslišanja velikim dijelom uništeni zbog vlage, župnik Vinko Mrkoci povjerio je 1987. g slikaru Želimiru Drakuliću izradu kopija tih fresaka, koje je potom pričvrstio na zid preko originalnih.

Jedan od najstarijih primjeraka zidnoga slikarstva Hrvatske

Osim svoje vjerske, arheološke i povijesne vrijednosti, crkva Majke Božje Gorske ima i neprocjenjivu umjetničku vrijednost. Naime, freske koje se dijelom još uvijek mogu vidjeti na zidovima svetišta u crkvi, jedan su od najstarijih primjeraka zidnoga slikarstva u Hrvatskoj. Od njih su starije freske u sakristiji zagrebačke katedrale. Loborske freske još uvijek nisu restaurirane, pa im, posebice zbog vlage, prijete opasnost da budu u potpunosti uništene. Na njima su prikazani prizori iz Marijina zemaljskoga i nebeskoga života uz niz apostola i svetaca, dok je luk između svetišta i ostatka crkve ukrašen prorocima i drvom dobra i zla. Zanimljivi su i prikazi Veronikina rupca koji pokazuju dva anđela, te Kain i Abel kako prinose žrtvu. Na stropu lađe ispod žbuke izbija na površinu plava boja, što upućuje na mogućnost postojanja freske i ispod današnjega sloja žbuke.



Povijest skrivena u temeljima Majke Božje Gorske

Svetište Majke Božje Gorske bogato je tragovima davne povijesti tih prostora, što se sve više otkriva posljednjih godina. Do sada je bilo poznato - na temelju slučajno iskopanih, između ostaloga, željeznih strelica i nadgrobnooga spomenika (pronađenoga 1857.) s reljefnim prikazom majke s dva sina vojnika iz 3. stoljeća prije Krista - da su današnjim Loborom i Zazidjem prolazili rimski vojnici, ondje se vjerojatno zadržavali kako bi popravili oružje, pa je moguće da otuda dolazi i naziv mjesta Lobor, tj. od latinske riječi *labor* - rad, djelo, ili *laboratorium* - radionica. Sama crkva Majke Božje Gorske potječe, na temelju arhitektonske strukture i stila fresaka, iz kasnoga gotičkog razdoblja, no do nedavno se nije ni naslućivalo da je na tome mjestu postojala neka daleko starija crkva. Kameni ulomak pletene ornamentike s uklesanim imenom Marijinim pronađen u neposrednoj blizini crkve, dao je naslutiti postojanje starije crkve na tom mjestu, dakle, prije

današnje crkve iz XIV. stoljeća. Godine 1998. po prvi su put započela zaštitna arheološka istraživanja pri svetištu izvan cintora, a projekt koji se odvija pod vodstvom dr. Krešimira Filipca, investira Arheološki zavod Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u suradnji s Ministarstvom kulture, Upravom za zaštitu kulturne baštine - konzervatorski odjel u Zagrebu, loborska općina i župa te mjesni poduzetnici. Tom je prigodom pronađeno između ostaloga i srednjovjekovno groblje, niz srednjovjekovnih i rimskih zidova na razinama ispod samoga groblja, a na samom dnu i ostaci starije željeznodobne kuće, no temelji predromaničke crkve tada nisu pronađeni. Godine 2002. i 2003. istraživanja su, zbog izrade drenaže temelja crkve, nastavljena, ovoga puta uz samu crkvu unutar cintora. Tada su pronađeni tragovi temelja predromaničke trobrodne starohrvatske crkve iz 9./10. stoljeća, starokršćanske bazilike s odvojenom osmerokutnom zgradom krstionice iz 5/6. stoljeća, te drvene kapele iz 9. stoljeća uz bogato nalazište pripadajućega kasnoantičkoga i starohrvatskoga groblja. Pronađeno je više kamenih ulomaka predromaničke crkve sv. Marije s pleternom ornamentikom koji su sačinjavali oltarnu pregradu crkve iz 9/10. stoljeća, a ugrađeni su u temelje današnje crkve, posebice pilastar iste pregrade s križem koji izrasta iz drva života, koji je izvađen iz temelja današnje crkve te otpremljen na daljnja istraživanja. On upućuje na starost crkve bliže 9. stoljeću. Takvi primjerci, inače česti u Dalmaciji, u sjevernoj Hrvatskoj, uz Liku, nađeni su još samo u Sisku i Loboru.



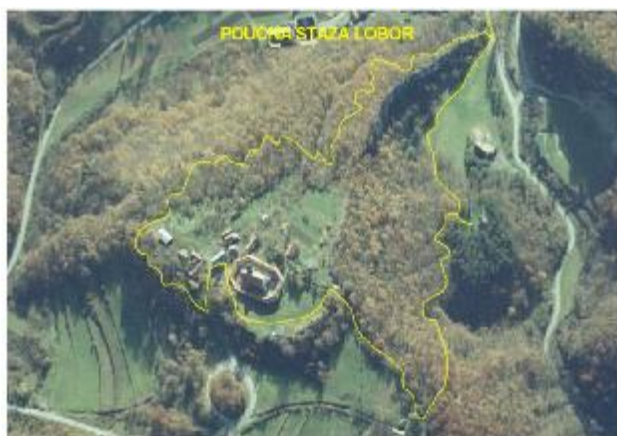
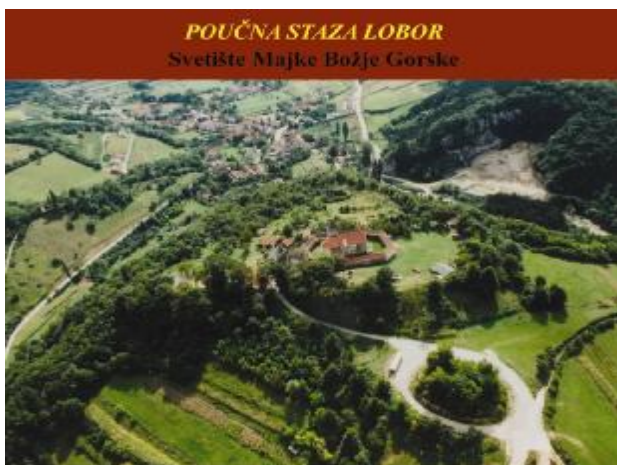
Ostatci bogato ornamentirane crkve posvećene Mariji iz 9/10. stoljeća, daju naslutiti da se radilo o bogato opremljenom marijanskom svetištu, najstarijem svetištu Majke Božje u sjevernoj Hrvatskoj, što upućuje na vjerojatno imućnoga donatora iste crkve, te otvara mnoga daljnja pitanja povezana s prošlošću Hrvata u razdoblju između 9. i 11. stoljeća. Postojanje bazilike s krstionicom na tim prostorima u 5/6.stoljeću, govori o važnosti koje je to mjesto i bazilika imala u to doba. Zna se, naime, da su se krstionice nalaze ili uz katedralne crkve ili uz crkve od posebne važnosti. Nalazi kao što su ostaci bedema s nalazima iz brončanoga doba, ostaci rimskih kućnih keramičkih posuda, novca imperatora rimskoga carstva Valentinijana I. i Konstancija Gala iz IV. stoljeća poslije Krista, raznoga nakita i sličnih predmeta iz srednjovjekovnih grobova, nalazi novca iz 16. stoljeća te mnogi drugi, svjedoče o naseljenosti tih prostora od kasnoga brončanog doba do danas. Tako se otkriva kako maleno zagorsko mjesto skriva u utrobi svoje zemlje povijesno blago od neprocjenjive vrijednosti

Valerija Macan

POUČNA STAZA – LOBOR

Poučna staza osmišljena je s ciljem kako obogatiti znanje i duh učenika, studenata, planinara, hodočasnika i svih ljubitelja prirode. Na kratkoj šetnji **Poučnom stazom Lobor**, kroz sažetke istinskih ljubitelja prirode, istraživača i znanstvenika svih područja znanosti, upoznati ćete se s bogatstvom prirode i kulture loborskog kraja.

Poučna staza Lobor smještena je u središnjem dijelu Hrvatskog Zagorja, na 46°08' 42" sjeverne širine i 15°03'15" istočne dužine po Greenwichu, na jugozapadnim obroncima gore Ivanščice, pod okriljem njenih izdanaka, ispod **Pustog Lobora i Oštrca**, oko prapovijesne gradine svetišta **Majke Božje Gorske** i iza općinskog mjesta Lobora. Staza leži od 266 do 383 m n.v., omeđuje površinu 5,27 ha, a dugačka je 1537.



Nositelj projekta: **Verica Ivančić**
ravnateljica
Osnovne škole **FRANJE HORVATA KIŠA**

Voditelj projekta: **dr. sc. Karlo Bezak, dipl. ing. šumarstva**

Suradnici: učenici osnovne škole u Loboru
prof. Ivan Jureković
doc. dr.sc. Krešimir Filipec
Ivan Hrastović župnik loborski
doc. dr. sc. Vladimir Kušan
Ana Marija Durbešić dipl. prof.
doc. dr. sc. Josip Franjić
doc. dr. sc. Marilena Idžojić
mr. sc. Sanja Novak
mr. sc. Željko Škvorc, prof.
dr. sc. Zdravko Petrinc
Miroslav Rukavina dipl. ing.
Ivana Šarić dipl.
mr. sc. Krešimir Krapinec
Janko Bezak dipl. ing.
Tomislav i Dominik Bezak
Nikola Kunić
Mirko Bezak
Janko Culi
Daniel Cvetko
Željka Horvat
Denis Martinuš
Tomislav Martinuš i drugi.

Pokrovitelj projekta: **Općina Lobor**

Donacije: **Općina Lobor**
Lura d.o.o.
Zagrebačka banka d.o.o.

Potpورا: **Hrvatske šume d.o.o.**
Hrvatsko ekološko društvo

Dr Karlo Bezak

Dom za psihički bolesne odrasle osobe Lobor-grad

U pitomom loborskom kraju, u ravnici s pogledom na Ivančicu, otprilike na pola puta između Zlatara i Lobora, nalazi se Dom za psihički bolesne odrasle osobe Lobor-grad.

Ustanova se formirala oko starog, velebnog dvorca grofova Keglević, čija je gradnja započela u 17. stoljeću, a Keglevići su ga nastanjivali sve do početka 20. stoljeća.



Začetak zbrinjavanja starijih i nemoćnih osoba u Lobor-gradu nalazimo još dvadesetih godina 20. stoljeća, kada od 1920. - 1923. u dvorcu djeluje civilna bolnica koju su osnovali ruski liječnici – zarobljenici iz 1. svjetskog rata. Nakon 1923. godine dvorac je nenastanjen, a bolnica prestaje djelovati.

No već 1935. godine, zagrebački liječnik, dr Janko Pajas u dvorcu je otvorio ubožnicu. u kojoj je u početku bilo smješteno svega 5 osoba, a do početka II svjetskog rata na smještaju se nalazilo već 60 – tak osoba.

Tijekom II svjetskog rata dvorac je zadržao svoju namjenu, a do 1943. godine služio i kao prihvatni logor za Židove.

20. 03. 1954. godine rješenjem Narodnog odbora kotara Zlatar ponovno se osniva Dom kao ustanova za brigu o starijim i bolesnim osobama.

Do slijedeće promjene naziva Doma dolazi 1977. godine, kad mijenja ime u «Dom za odrasle osobe».

1980. godine otvoren je novi dio Doma, čime su udvostručeni smještajni kapaciteti.

1988. godine Dom za odrasle osobe ponovno mijenja naziv u Zavod za socijalno – zdravstvenu zaštitu Lobor-grad.

I konačno, 2002. godine ustanova mijenja ime u Dom za psihički bolesne odrasle osobe Lobor-grad, koje nosi i danas.

Dom za psihički bolesne odrasle osobe Lobor-grad danas smještava oko 450 korisnika, te je po broju smještenih, jedna od najvećih ustanova takve vrste u Hrvatskoj.

Populaciju Doma Lobor-grad čine odrasle, psihički bolesne osobe starosti od 25 do preko 90



godina.

Od ukupnog broja korisnika, u starom dijelu – dvorcu, smješteno je oko 200 korisnika. U novom dijelu Doma smješten je ostatak od oko 250 korisnika, od čega

80 – tak pokretnih i oko 170 polupokretnih i nepokretnih korisnika na stacionarnim odjelima.

Svojim korisnicima Dom Lobor – grad pruža slijedeće usluge:

- usluge stalnog smještaja, stanovanja, prehrane, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju, njege, radne aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije i organiziranog korištenja slobodnog vremena
- usluge pomoći i njege u kući (trenutno u tretmanu 43 korisnika), kao i pružanje usluga dnevnog boravka
- obavljanje djelatnosti prihvatilišta za odrasle osobe

Pored spomenute djelatnosti, kao dio programa radno okupacijskih aktivnosti, u Domu su za korisnike organizirani:

- obrada poljoprivrednog zemljišta Doma
- uzgoj i obrada voćnjaka
- uzgoj i klanje svinja za potrebe Doma
- izrada ručnih radova

Brigu o korisnicima Doma vodi kolektiv od oko 130 djelatnika, od čega većinu čine njegovateljice i medicinsko osoblje. U stručnom radu s korisnicima sudjeluje tim sastavljen od 4 socijalna radnika, 4 radna terapeuta, psihologa te dvije više medicinske sestre, voditeljice službi brige o zdravlju i usluga pomoći i njege u kući. Osnovnoj djelatnosti doprinose i ostale službe Doma (kuhinja, praonica i peglaona rublja, služba održavanja objekata i služba računovodstvenih poslova).

Primarnu zdravstvenu zaštitu korisnika svakodnevno obnaša liječnica opće prakse, a od liječnika – specijalista u Domu ordiniraju psihijatar, po potrebi i fizijatar i internist. Ostale usluge

sekundarne zdravstvene zaštite korisnika ostvaruju se u suradnji s Domom zdravlja Zlatar te nadležnim bolnicama.

Dom ima vlastitu kantu, kabinet za fizikalnu terapiju te brijačnicu i frizerski salon za potrebe korisnika.

U zadovoljavanju potreba korisnika, organizirani su različiti oblici psihoterapijskog rada (individualni rad, rad u malim grupama, te terapijska zajednica, kao glavni oblik grupnog psihoterapijskog rada).

Osim već spomenutih aktivnosti u okviru radne terapije, u kojima sudjeluju korisnici Doma (poslovi na poljoprivrednom imanju, voćnjaku i farmi Doma), oni su uključeni i u različite druge radne aktivnosti – pomoć djelatnicima u održavanju prostorija, okoliša Doma te u domskim radionicama). U grupi za izradu ručnih radova korisnici se bave izradom stolnjaka, goblena, utkanica, ukrasnih i odjevnih predmeta, slika i dr.

Od okupacijskih grupa, organizirane su likovna grupa, zbor, dramska, plesno – ritmička grupa, novinarska grupa, sportska grupa, a po potrebi i druge grupe koje povremeno djeluju u Domu.

Zbor, dramska i plesno – ritmička grupa godišnje priređuju desetak priredbi, bilo za korisnike u Domu, bilo izvan Doma.

Literarne i likovne priloge korisnika izdajemo u domskom listu « Naš dom », a korisnike se organiziraju i različite aktivnosti svrsishodnog korištenja slobodnog vremena:

knjižnica, ples, proslave rođendana, susreti s članovima obitelji, izleti, ljetovanja, posjete prigodnim izložbama i priredbama izvan Doma, posjete svetištima, razmjene s drugim ustanovama, sportski susreti s korisnicima drugih ustanova, posjete i priredbe različitih kulturno – umjetničkih, vjerskih i humanitarnih organizacija, priredbe polaznika vrtića i učenika osnovnih i srednjih škola, susreti s udrugama umirovljenika, i još sijaset drugih aktivnosti.

Duhovne potrebe korisnika zadovoljavaju se u suradnji sa Župnim uredom Lobor, putem redovitih tjednih misa u kapelici dvorca, ispovijedi prije Uskrsa i Božića, te obilježavanjem svih vjerskih blagdana tijekom godine.

Posebno smo ponosni što smo prvi u RH započeli novi vid zbrinjavanja psihički bolesnih osoba, projekt « Samostalno stanovanje psihički bolesnih osoba », koji za cilj ima osposobljavanje korisnika za povratak i samostalan život uz potporu u realnoj vanjskoj sredini. Ove godine otvorili smo objekt za pripremu za samostalno stanovanje, a realizaciju izdvajanja korisnika u prvi objekt za samostalno stanovanje uz

potporu izvan ustanove očekujemo tijekom 2005. godine.



U svom radu s korisnicima naša ustanova tijesno surađuje s različitim vanjskim suradnicima: centrima za socijalnu skrb, bolnicama, srodnim ustanovama, sudovima, službom u nutarnjih poslova, različitim kulturno-umjetničkim, vjerskim i humanitarnim organizacijama, vrtićima i školama, podružnicama umirovljenika i dr.

Želimo naglasiti, da u svom svakodnevnom radu s korisnicima, nastojimo maksimalno poštovati njihovu osobnost i dostojanstvo i graditi odnose na načelima humanosti i međusobnog poštovanja.

U tijeku je reforma sustava socijalne skrbi sa intencijom razvijanja izvaninstitucionalnih oblika skrbi sa manjim brojem korisnika. Dom Lobor-grad također,

kroz reformu sustava socijalne skrbi, treba težiti novim oblicima zbrinjavanja koji će dovesti do reorganiziranja ustanove u smislu smanjivanja broja korisnika unutar Doma.

Naravno, to je proces koji će trajati i naša pretpostavka je da se Dom Lobor-grad može reorganizirati unutar 10 godina, te na taj način u okviru postojećih objekata zadržati od 200 – 250 korisnika, a svi ostali trebali bi biti obuhvaćeni otvorenim oblicima skrbi.

Na taj način matična će ustanova ostati u okviru Doma i objedinjavati će sve aktivnosti izvan institucije s postojećim brojem radnika.

I na kraju, s ponosom želimo istaknuti da je Dom Lobor – grad - « hiža oko koje navek tiči lete », naš zajednički dom, u kojem smo svi mi pod ovim velikim krovom - jedna velika obitelj !

Svim čitaocima « Loborskog glasnika » i žiteljima općine Lobor, čestit Božić i sretnu i uspješnu Novu 2005. godinu žele korisnici i djelatnici Doma Lobor-grad

*Oko jene hiže, navek tiči lete,
kresnica na coklu celu noć blešči,
tam te bude zemla zibala kak dete,
tam v zelenoj zipki domovina spi.*

Boris Brežnjak

ŠTO SU DEDEKI

U Loboru živi i stvara mirno i povučeno umjetnik Matija Ferenčić.

Matija Ferenčić rođen je 18. studenog 1941. Skulpture je počeo izrađivati prije 30 godina isključivo iz tvrdog drveta (suhog korijena kostanja i hrasta), tako da im je trajnost više stotina godina. Skulpture su uglavnom reljefnog oblika i dimenzija nekoliko desetaka centimetara visine i širine. Danas je Matija Ferenčić član likovne udruge *Zlatarska paleta*, te je do sada sudjelovao na desetak skupnih izložbi diljem Hrvatskog zagorja te dvije samostalne izložbe održane u Loboru.

Lako je prepoznati ono što ga izdvaja od drugih autora; skulptura proizlazi iz forme i toka drveta od kojeg je izrađena, ona nikad nije forsirana, već unaprijed prepoznata u materijalu. Matija ne narušava građu drveta, već ju prihvaća, doraduje i daje drvu drugi život u upadljivo prirodnom obliku prepoznatljivom čak i kod potpuno dovršenih skulptura. Izrada traje satima i danima – ona traje desetljećima ili stoljećima jer se skulpture rađaju i rastu zajedno sa stablom kojem pripadaju.

Autentičnost likovnog izraza autora proizlazi iz činjenice da nikad nije prošao formalno

likovno obrazovanje. Skulpture su se prvi put pojavile u autorovoj imaginaciji početkom sedamdesetih godina u šumama Bavarske, gdje je prva i izrađena, no one se, nakon autorovih godina mukotrpnog rada u inozemstvu, vraćaju u rodnu Hrvatsku, u Lobor zajedno s njim. Kažemo vraćaju, jer tu su zapravo i nastale: u djetinjstvu Matije provedenom na šumovitom obronku Ivančice, podno srednjevjekovnog grada Oštrca i svetišta Majke Božje Gorske, u stoljetnim šumama, na valovitim plodnim poljima i strmim šuštavim vinogradima.

Kao što likovni izraz autora izbjegava svaku normu i dogmu, tako je i s njihovim imenom. Autorova je obitelj cijeli opus nazvala po jednoj od prvih skulptura: *Dedeki*.

Ovo je zapis koji već postoji o Matiji, a ja bih još dodao da Matija ima preko 60 prekrasnih skulptura koje čekaju da ih upoznaju ljudi, ne samo u Loboru već diljem cijelog svijeta.

S umjetnikom Matijom Ferenčićem o njegovim skulpturama može se kontaktirati na adresi: Matija Ferenčić, Loborsko Završje 110, Lobor, telefon 049/430-035.

Darko Raškaj

IMENJAK

*Ja imam rad
na njivice svoje imenjaka
i tak mi je ljepi i dragi
kak get je duogi i širuoki*

*Zajec ga iste ima rad
saku nuoč tu duojde spat
po danu njivicu gleda
kak detelja raste i diši*

*Muoj imenjaka pouni je trnja
preprati gacije i kupinja
duomje tičekem mnuogem
skrivaljka krimicam i kumem*

*Soused ga nema nič rad
nemre njegva lakuoma njiva
prijek mejaša imenjaka
na moju njivicu prejti spat*

MEJAŠ

*Cijepljeni prefrigani pravdaš
kak trn si zapičen h oku
kak rana h buogčekem srcu
glavni paragrafi si na soudu
i prsnica h poznatern obrazu
i kol strgan na pleči*

*Nate su zvezani lucki jeziki
i s tuobu trančieraju
brazde i trsja
ledine i tranike
pustače i napojišča
a čak su zašli med vrganjska trišča*

*Dragi muoj stoučeni, raskoljeni rnejaš
niesam te ja tu zapičil
lucka su šveha tu te nabila
naj mi se tak grde smejati
i sijede bi glave zel svuoz škrljak
da lucka rouka te dalje ne puče*

SPORT U LOBORU

Prvi počeci organiziranog bavljenja športom u Loboru bili su 1970 godine kada je osnovan prvi nogometni klub pod nazivom NK "Iskra" Lobar. Prvi predsjednik kluba bio je gospodin Stjepan Vlahek, prvi trener odnosno i prvi blagajnik bio je gospodin Vlado Kuprešanin a prvi tajnik kluba bio je sada pokojni Ivo Jureković. Nogometne utakmice odigravale su se, a i danas se odigravaju na nogometnom igralištu u Cukovcu.

Početkom Domovinskog rata tj. 1991. Godine NK a"Iskra " prestaje djelovati, te ponovno počinje sa radom 1996. Godine pod drugim imenom, a zahvaljujući ponajviše osobnom volonterskom angažmanu gospodina Marijana Benkovića i gospodina Željka Hendije.

Dakle 1995. Godine nastavlja se organiziranim bavljenjem nogometnog športa u Loboru pod nazivom MNK Rajec, a 1996. Godine MNK Rajec postaje NK Rajec i službeno se uključuje u NS Krapinsko Zagorske Županije.

Godine 1998 godine nastaje Športsko društvo Lobar koje u svom sastavu ima NK Lobar I MNK Rajec a danas ima i Športsko ribolovno društvo Lobar. Športsko društvo Lobar zamišljeno je da obuhvati I druge sportove osim nogometa, a za koje se očekuje da se tijekom vremena osnovati baš kao što je i osnovano Športsko ribolovno društvo.

OSNOVNI PODACI O ŠPORTSKOM DRUŠTVU LOBOR

Športsko društvo Lobar trenutno broji 198 članova, od toga aktivno nogometom se bavi 22 seniora, 20 juniora i 22 pionira, dok su ostali članovi uglavnom veterani i podupirajući članovi.

Prema Statutu ŠD Lobar im upravu koju čini Izvršni odbor od 15 članova, te Nadzorni odbor sa tri člana i Stegovnu komisiju sa tri člana. Najviše tijelo ŠD Lobar je Skupština koju čine svi članovi, odnosno svih 198 članova.

Unutar ŠD Lobar djeluju NK Lobar, Lobar, MNK Rajec Lobar i Športsko ribolovno društvo Lobar.

ŠD Lobar s ustrojstvenim klubovima registrirano je pri Državnom uredu u Krapinsko Zagorskoj Županiji, sukladno Zakonu o udrugama, udruženo je u Zajednicu športskih udruga Krapinsko Zagorske Županije, dok je ustrojstveni klub NK Lobar udružen u Nogometni savez Krapinsko Zagorske Županije.

Sjedište ŠD Lobar je u Općini Lobar koja pripada Krapinsko Zagorskoj Županiji, na adresi Trg Svete Ane 26, Lobar. Žiro račun Športskog društva Lobar otvoren je u Zagrebačkoj banci pod brojem 2360000-110114442431.

Seniori NK Lobar koji djeluju unutar ŠD Lobar, sada trenutno pripadaju II Županijskoj ligi NSKZZ, juniori i pioniri pripadaju III ligi NSKZZ, dok MNK Rajec trenutno službeno ne djeluje, već se natječe na raznim malonogometnim turnirima, (tradicionalno na zimskom turniru u Ivancu).

Predsjednik ŠD Lobar gospodin Zvonimir Hubak, a tajnik gospodin Marijan Benković.

Statutom ŠD Lobar postavljeni su osnovni zadaci od kojih je najvažnije bavljenje športom što više mladeži, zatim promicanje, razvitak i unapređenje amaterskog šorta u Loboru, te ponajviše unapređenje psihoofizičke sposobnosti djece, mladeži i odraslog pučstva, a za što su nužno potrebni odogovarajući športski objekti s minimalno potrebnim uvjetima, kojih ŠD Lobar gotovo da nema, to ovim putem predlaže se usvajanjem sa sufinanciranjem ovog programa osposobljavanja i proširenja športskih objekata nogometnog kluba Lobar kao javnih površina za šport, od sveopćeg interesa.

PODACI O POSTOJEĆEM STANJU ŠPORTSKIH OBJEKATA ŠD LOBOR

Športsko društvo Lobar, odnosno nogometni klub Lobar kao ustrojstveni oblik svoju osnovu djelatnost igranja nogometa obavlja na nogometnom igralištu u Cukovcu u Loboru, na igralištu minimalnih dimenzija za nogomet po širini od 48 x 96 m, to je nužno potrebno proširenje terena igrališta. Uz nogometno igralište izgrađene su manje svlačionice ali do danas nedovršene cca 60 m². U svlačionicama nije dovršen sanitarni čvor, prostorije za okupljanje igrača za cca 1/2 objekta treba stolariju, dok je postojeći krov u jako lošem stanju, crijep je dotrajavao kao i krovna konstrukcija te treba promijeniti krovnište. Navedeni športski objekti udaljeniji su od mjesta, od Lobora cca 2 km, u šumskom predjelu neposredno uz prometnicu Lobar - Stari Golubovec. Vlasnik zemljišta na kojem su izgrađeni športski objekti su Hrvatske šume, dok je NK Lobar ugovorni korisnik na neodređeno vrijeme.

Športski objekti sa svlačionicama u lošem su stanju i po svojim dimenzijama premali i nedostatni. Posebni problem čini neizgrađena komunalna infrastruktura zbog nepovoljne udaljenosti od mjesta, tako su svlačionice tgražno bez vodoopskrbe iako su priključene na magistralni cjevovod iz kojeg zbog tehničko hidrauličkih razloga ne dolazi voda, kao i bez niskonaponske električne mreže, plina ili sl., a sve zbog rečene udaljenosti od naseljenog mjesta. Veliki problem samom igralištu čini trošni planinski masiv uz igralište za sam teren, kao i troškove uklanjanja urušenog materijala, odnosno prisutna je stalna neizvjesnost i potencijalna opasnost od urušavanja, što može biti i opasnost za ljude.

Drugi športskih objekata na području Općine Lobor osim dvaju manjih školskih igrališta nema. Sastavni dio ovog programa čine fotografije stanja opisanih športskih objekata sa situacijom na osnovnoj karti HOK s ucrtanim u mjerilima 1 : 5000.

ZAKLJUČAK

Iz svega navedenog proizlaze i sami prioriteti za razvoj športa u Loboru kao što su:

- komunalno što bolje opremiti postojeće športske objekte (struja i voda)
- poboljšati osnovne uvjete športskih objekata po prostornim sanitarno-higijenskim uvjetima, te uvjetima po sigurnosti sportaša, a koje nalaže sustav natjecanja
- unaprijediti amaterski šport u Loboru
- stvaranje osnovnog preduvjeta za postizanje boljih športskih rezultata
- omogućiti bavljenje športom većeg broja ljudi
- stvaranje osnovnih pretpostavki dugoročnijeg opstojanja športskog društva
- preventivno sprječavanje mogućnosti ponovnog gašenja športskog društva u Loboru.